

[Robert Pedersen.]

komme ud for de største økonomiske vanskeligheder.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om statstilskud til kunstmuseer.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen går indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om statstilskud til kulturhistoriske museer.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om ophavsretten til litterære og kunstneriske værker.

(Lovforslaget (nr. 119) findes i tillæg A. sp. 2721, fremsættelsen i tidenden sp. 2071).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om retten til fotografiske billeder.

(Lovforslaget (nr. 120) findes i tillæg A. sp. 2715, fremsættelsen i tidenden sp. 2071).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Birte Weiss: Ophavsretsloven hører til den særlige type love, der ikke bliver taget særlig højtideligt, forstået på den måde, at de ofte bliver overtrådt, endda med fuldt overlæg. Alle, der f. eks. har arbejdet på en mindre bladredaktion, ved, hvordan man klipper artikler fra andre blade uden at spørge vedkommende journalist, der har skrevet den, endsige overveje at give ham betaling for det. Det sker på det grundlag, at man jo har økonomiske vanskeligheder på de små blade. Det sker ud fra en går-denså-går-den mentalitet og betragtes vel egentlig ikke som andet end et undskyldeligt brugstyveri. Man kan nævne nogenlunde tilsvarende eksempler fra andre af de områder, som ophavsretsloven omfatter.

Dette være ikke sagt for at undergrave respekten for de ophavsretlige konventioner, Danmark er tilsluttet, Bernerkonventionen af 1948 og verdenskonventionen om ophavsret fra 1952. Det er blot en konstatering af de faktiske tilstande på dette særlige lovområde, og det er vel ikke nogen skade til lige at holde sig dem klart, når man skal tage stilling til ændringer i konventionerne.

De lovforslag, som vi skal behandle i dag, giver en ajourføring af de gældende bestemmelser. De virkelig store og meget aktuelle problemer, som ophavsretsloven i dag er ude i, bliver slet ikke behandlet i denne forbindelse. Det drejer sig for det første om undervisningsinstitutionernes brug af fotokopiering af beskyttede værker i stedet for indkøb af bøger og for det andet om tapning fra radio og fjernsyn. Det sidste er blevet kontroversielt, efter at tv-kassetterne har gjort deres indtog i Danmark, og bl. a. i undervisningsøjemed har man fået kig på de meget store muligheder, der ligger i kassetterne.

Det fremgår af ministerens skriftlige fremsættelse, at den komité, som på nordisk basis sidder og kulegraver disse problemer, måske allerede om få måneder vil nedkomme med en delbetænkning. Herom kan man kun sige, at det haster med en afklaring, og det er et synspunkt, som deles ikke bare af forfatterorganisationen, men også af journalisterens organisation, af forlæggerne og af alle i øvrigt, der beskæftiger sig med disse problemer.

[Birte Weiss.]

Jeg vil derfor bede ministeren om, så snart delbetænkningen foreligger, at give folketinget en redegørelse for sine tanker om disse ting, ligesom det skete med radiospredningsloven. Så kan de implicerede parter på baggrund af redegørelsen få lejlighed til en fordomsfri meningsudveksling inden lovforslagets endelige udarbejdelse. Jeg synes, det vil være positivt, hvis ministeren her i dag vil love at benytte denne før prøvede og i praksis, viser det sig, meget udmærkede fremgangsmåde én gang til.

Det var lidt om de ophavsretlige problemer i almindelighed. Men vi skal nu med disse to lovforslag sørge for, at et par ting i den danske lovgivning bliver bragt i overensstemmelse med de ændringer, der skete i de internationale konventioner i 1971. Jeg har ingen indvendinger imod, at der ved gennemførelsen af bestemmelsen om dagsbegivenheder nu bliver mulighed for, at man uden diskussion om indslagsets længde kan medtage afsnit af værker og fotografiske billeder i reportager og i film, blot det sker som et naturligt led i gengivelse af begivenheden. Selvfølgelig er jeg godt klar over, at der stadig vil opstå diskussioner, sådan som det skete, da man havde den tidligere formulering om, at det skulle være korte indslag, men vi kan nok ikke få en anden og bedre formulering end den, vi har nu. Jeg tror, at diskussioner simpelt hen er uundgåelige, uanset hvordan vi formulerer det.

Når den lille ændring ikke har kunnet vente til næste folketingssamling, hvor der forestår en stor revision af ophavsretsloven, er det, fordi vi i og med ratificeringen af de sidste ændringer, der skete på de internationale møder, jeg nævnte før, samtidig giver udviklingslandene en mulighed for nemmere og billigere at reproducere litterære værker. Reelt må man sige, at det ikke har nogen praktisk betydning for os, men det er vigtigt for udviklingslandene med henblik på bl. a. pædagogiske og videnskabelige værker, så alt i alt er der god grund til at anbefale ratificeringen. For en ordens skyld skulle man måske føje til, at de gunstige u-landsbestemmelser ikke medfører lovændringer for os og altså ikke er med i de to lovforslag, som nu går til udvalgsbehandling — og jeg må tilføje: en udvalgsbehandling, som jeg

vanskeligt kan forestille mig vil volde nogen knuder.

Ellen Strange Petersen: I 1962 ratificerede Danmark Bernerkonventionen, som på international basis beskytter ophavsretten til fotografiske billeder og litterære og kunstneriske værker. I forvejen havde Danmark i 1961 efter et meget grundigt kommissions- og udvalgsarbejde gennemført ophavsretslove, der harmonerer med Bernerkonventionen. Konventionen er siden blevet revideret på to diplomatiske konferencer i Stockholm i 1967 og i Paris i 1971. Ved den sidste revision gennemførtes tillige en revision af verdenskonventionen om ophavsret som en slags u-landshjælp, idet det tillades udviklingslande at placere sig på et lavere beskyttelsesniveau med hensyn til ophavsret end øvrige unionslande. Det gælder især retten til at oversætte og fremstille reproduktioner af litterære værker.

De to lovforslag, som ministeren for kulturelle anliggender nu har fremsat, indeholder forholdsvis beskedne ændringer i de to bestående ophavsretslove, som er nødvendige for, at Danmark kan ratificere den reviderede konvention. Det anføres i bemærkningerne, at man venter, at de øvrige nordiske lande vil ændre deres lovgivning tilsvarende.

I mit parti stiller vi os velvilligt over for bistand til u-landene, når den vel at mærke ikke er politisk bestemt. Her er der imidlertid tale om, at man via lovgivning presser særlige grupper af samfundet, nemlig kunstnerne, til at yde en bestemt u-landshjælp. Jeg vil finde det naturligt, om man hører, hvad de organisationer, der repræsenterer disse givere, har at sige, før vi fra konservativ side giver endelig accept.

På samme måde vil vi gerne være med til at drøfte de i øvrigt kortfattede ændringer, der er foreslået, af de to love. Den væsentligste ændring er i § 21 i loven om ophavsretten til litterære og kunstneriske værker og i § 8 i fotografiloven. Den nye formulering lyder i førstnævnte lovforslag:

„Når fremførelse eller fremvisning af et værk indgår i en dagsbegivenhed og denne gengives på film, i radio eller ved overføring ved hjælp af kabelanlæg, kan værket medtages i det omfang, det sker

[Ellen Strange Petersen.]

som et naturligt led i gengivelsen af dagsbegivenheden.

Og i fotografiloven:

„Når fotografiske billeder vises som led i en dagsbegivenhed eller forekommer tilfældigt som baggrund for denne, må de medtages ved gengivelse af dagsbegivenheden på film, i fjernsyn eller ved overføring ved hjælp af kabelanlæg i det omfang, det sker som et naturligt led i gengivelsen af dagsbegivenheden.“

Det er naturligt, at teknisk udvikling som f. eks. kabelanlæg medfører, at man tid efter anden er nødt til at ændre i ophavsretslovens tekst for at bevare beskyttelsen, men her er der mere end en ændring af tekniske årsager. I den gældende tekst er der i begge love tale om „korte afsnit“. Det er erstattet med udtryk som „led i en dagsbegivenhed eller forekommer tilfældigt som baggrund for denne“. Jeg er ikke på forhånd overbevist om, at den nye formulering er den rigtige, selv om det hævdes, at det er svært at definere „korte afsnit“. Det vil sandelig også blive svært at definere en dagsbegivenhed eller en tilfældig baggrund for denne, så det vil vi gerne have lov at se nærmere på i udvalget.

Og det er rigtigt, at det kun er små ændringer i lovene, det gælder denne gang, og at større ændringer er under forberedelse. Men netop derfor mener jeg, man skal passe på ikke at komme til at foregribe noget til den endelige revision. Jeg husker fra den sidste lovbehandling, hvor komplicerede problemerne er. Det er for mit parti og mig af største vigtighed, at vi skaber rimelighed og retfærdighed. Kunstnernes ejendomsret skal respekteres, som vi kræver anden ejendomsret respekteret. Det gælder også journalisters rettighed, og det gælder også, selv om det er til undervisning. Jeg er fuldstændig enig med fru Birte Weiss om, at vi må drøfte, hvordan man kan undgå at stjæle stof fra ophavsmændene.

Men det betyder på den anden side ikke, at vi kan tolerere, at en lille gruppe saboterer en udvikling. Her vil jeg gerne som eksempel nævne transmissioner i fjernsynet af forestillinger fra det kgl. teater, som vi i mit parti gang på gang har efterlyst. Det er urimeligt, at danske skatteydere uden for København næsten ikke har mulighed for at

få valuta for de penge, de gennem skatter yder til det kgl. teater. Ingen forlanger, at skuespillere, orkestermedlemmer osv. skal arbejde gratis, men der må og skal kunne træffes en rimelig ordning. Vi ved, at det er svært at finde den rigtige balance, men jeg kan love, at vi møder til udvalgsarbejdet med en ærlig vilje til at være med til at fremskaffe en sådan balance.

Johan Philipsen: Må jeg på venstres vegne anbefale de fremsatte forslag til ændring af lov om ophavsret og lov om retten til fotografiske billeder. Jeg skal ikke gentage motiveringen for, at lovforslagene fremsættes; den findes i ministerens fremsættelse. Jeg er også enig i, at ændringerne er få og uden særlig betydning. Men det fremgår af ministerens fremsættelse, at der har været og er enkelte forskelle imellem lovene i de nordiske lande, og det må være naturligt under udvalgsarbejdet at få nærmere belyst, hvilke små forskelle der stadig væk er.

Vedrørende ændringen af ophavsretslovens § 21 og fotografilovens § 8 om reportage af dagsbegivenheder kan jeg erklære mig enig i, at ordene „korte afsnit“ i relation til værker osv. udgår, idet denne formulering jo har skabt vanskeligheder for nyhedsformidlingen.

I anledning af, at ministeren i fremsættelsen også kom med nogle bemærkninger om den videre fremtid på dette område, vil også jeg gerne fremsætte nogle betragtninger, selv om jeg for så vidt erkender, at det er lidt af en uvane, når vi behandler nogle konkrete lovforslag, at give os til at tale om den videre fremtid, og selv om der dybt i mit sind er en modvilje imod at udtale mig om, hvad jeg gerne vil gøre til næste år. Men ministeren har lagt op til det, og derfor følgende bemærkninger fra min side:

Jeg håber, at ministerens optimisme med hensyn til, at der i folketingsåret 1973-74 kan fremsættes forslag om større ændringer i disse love, er berettiget. Der er imidlertid ingen optimisme at hente, når man slår tilbage og ser på, hvor lang tid det tidligere har taget at få ændringer gennemført. Den gældende lov blev vedtaget i 1961, væsentligt på basis af en betænkning fra 1951, altså 10 år før. En række afgørende spørgsmål for bl. a. radio og tv afventer behandling i den nordiske komité om en alminde-

[Johan Philipsen.]

lig revision af ophavsretslovgivningen, og i den offentlige debat er det navnlig problemerne om fotokopiering i skoler m. v. samt båndoptagelser af radio- og fjernsynsudsendelser og grammofonplader, der har været omtalt. Kulturministeren har i et interview i Berlingske Tidende udtalt, at bibliotekerne^s gratisprincip må fortsætte uanset det misbrug, der tilsyneladende har fundet sted bl. a. i forbindelse med lån af grammofonplader fra bibliotekerne med henblik på at optage disse på bånd. Det er efter min opfattelse ikke umiddelbart indlysende, at det skal være således. Problemet bør tages op, samtidig med at vi får en nødvendig løsning af de ophavsretlige problemer vedrørende de billedkassetter, som vi ved vi får i de kommende år. Jeg vil i øvrigt henvise til professor Mogens Koktvedgaards artikel i rapporten om billedkassetter.

Jeg har tidligere over for ministeren haft lejlighed til at påpege, hvor vigtigt det er, at vi kommer videre med løsningen af de ophavsretlige spørgsmål, og henvist til voksenundervisningen via Danmarks radio eller i en anden form, og denne opfordring vil jeg gerne gentage her.

Må jeg afslutte med følgende bemærkninger: min lægmandsvurdering af hele dette område er, at alt for mange delvis uvedkomme gør krav på ophavsret, ofte for produktioner, de får betaling for på anden måde, og samtidig har den tekniske udvikling medført, at ophavsretten for dem, der virkelig har beskyttelse behov, undergraves. Men venstre anbefaler de fremsatte lovforslag.

Bernhard Baunsgaard: På den radikale gruppes vegne skal jeg meddele, at vi gerne støtter de to lovforslag, der foreligger fra kulturministeren. Ministeren siger, at det er nødvendigt at tage nogle ændringer nu, sådan at vi kan komme til at ratificere verdenskonventionen og Bernerkonventionen, sådan som disse er rettet ved konferencen i Paris her i 1971, og det er klart, at vi i så fald må støtte disse lovforslag.

Desuden siger ministeren, at i løbet af foråret eller sommeren 1973 vil der være skabt grundlag for at komme med en større revision af de to love. Jeg vil gerne sige, at jeg håber meget, det lykkes for ministeren at få dette grundlag i hænde, for det er jo

højest interessante problemer, som skal behandles. Jeg behøver vel næppe at gøre meget ud af det, når jeg blot nævner, at ud over det, der er nævnt med fotokopiering i skolerne, er der fjernsynet. Spørgsmålet har allerede givet anledning til én konflikt i fjernsynet, og vi har haft optræk til én til. Dette, at man ikke kan få en klar afgørelse af, i hvor vid udstrækning fjernsynet har ret til at optage fjernsynsudsendelser på bånd for at bruge dem på anden vis — jeg tænker hermed først og fremmest til undervisningsbrug — giver vanskeligheder. Jeg kan derfor kun håbe, at det lykkes for ministeren at få grundlaget i orden, så vi virkelig i folketingsåret 1973-74 kan komme til at behandle sagen. Jeg forudser, at det også i fremtiden vil volde vanskeligheder i Danmarks radio, indtil vi får grundlaget i orden.

Derefter er der, jeg kan vel næsten sige et løfte i ministerens fremsættelse, som jeg synes der er grund til at understrege. Det går på spørgsmålet om, hvorvidt den nuværende § 25 i vores ophavsretslov er rimelig — og jeg bruger med overlæg udtrykket „rimelig“ — i forhold til kunstneren. Det er ikke, forekommer det, uden videre indlysende, at man har lov til at fremvise hvad som helst i fjernsyn eller på anden vis uden at anmode om ophavsmandens tilladelse eller uden at betale ophavsmanden til det. Ministeren siger, at han forhåbentlig vil kunne stille ændringsforslag under udvalgsbehandlingen — sådan opfatter jeg de linjer, der er skrevet her til sidst — og jeg håber på, at det lykkes for ministeren at komme med et grundlag, så udvalget kan få en overvejelse om netop § 25, så vi også får et rimeligt forhold til disse kunstnere.

Endnu en gang: forhåbentlig lykkes det at få grundlaget i orden, så vi kan få en virkelig revision af disse to love. Det trænger vi til, de er ikke fulgt med tiden.

Per Dich: Det er jo ikke store sager, det drejer sig om i disse to lovforslag. Det drejer sig om ændringer for at tilpasse den danske lovgivning om ophavsret til de internationale konventioner og rører således ikke ved den ganske åbenbart meget vanskelige kunst, det er at balancere mellem to synspunkter: på den ene side hvad jeg kunne fristes til at kalde en omvendt monopollovgivning, hvor man kunne søge at sikre op-

[Per Dich.]

havsmændene af den ene eller den anden art et monopol for deres arbejde, hvilket jeg ikke mener er attråværdigt, og på den anden side en samfundsmæssig beskyttelse af det kunstneriske arbejde.

På ét enkelt punkt er der en reel ændring. Det er i spørgsmålet om forholdet til udviklingslandene, som får, om jeg så må sige, lempeligere vilkår. Det forekommer mig ærlig talt at være et lidt ejendommeligt princip, man er inde på her, i og med at man hermed pålægger en enkelt gruppe i samfundet en særlig bistandspligt over for u-landene. Jeg ved ikke, om ministeren i denne forbindelse har tænkt sig en eller anden form for statslig kompensation til vedkommende kunstnergrupper.

I øvrigt tager lovændringerne ikke stilling til de to meget store problemer, som for øjeblikket er aktuelle og trænger sig på, det ene fotokopiering af litterære og pædagogiske værker, det andet båndafspilning af gramofonplader, radio og tv. Begge ting er foreteelser, som betyder en endog alvorlig økonomisk trussel mod såvel udgiverne af disse værker som mod kunstnerne. Men jeg forstår, at ministeren agter at fremsætte et forslag om dette. Jeg håber, det sker hurtigt.

Hermed skal jeg tilsige mit partis velvilige medvirken i udvalget.

Lembourn: Man vil næppe anse mig for at høre til dem, der er særlig fjendtlige over for u-landspolitik, og jeg synes også, at det er en udmærket idé, at man forsøger at hjælpe u-landene gennem en litterær u-landspolitik; det vil sikket alle danske forfattere kunne tilslutte sig. Men jeg må ligesom hr. Per Dich og mit partis ordfører, fru Ellen Strange Petersen, sige, at jeg nok synes, det er en højst ejendommeligt form for u-landspolitik.

Ophavsmændene har en privat ejendomsret til deres værker. Den er ukrænkelig, og hvis man tager den fra dem, må de selvfølgelig have erstatning for det. Man henven-

der sig jo heller ikke til en fabrikant og siger til ham: „Det er en glimrende maskine, du laver. Den har u-landene vældig god brug for. Vil du være venlig at levere den til halv pris eller gratis?“ Det er det, man gør her. Staten tager hen over hovedet på forfatterne deres ophavsret og forærer den til u-landene.

Jeg må derfor sige til ministeren, at hvis det skal foregå på den måde, kan han ikke regne med at få kunstnerorganisationernes støtte. Kunstnerorganisationerne er naturligvis yderst velvilligt indstillet over for selve tanken at føre en eller anden form for litterær u-landspolitik. Det er helt i orden, og det har vi også sagt ja til. Men vi har ikke sagt ja til ikke at skulle have en eller anden form for kompensation. Jeg vil derfor meget gerne bede ministeren om her i dag at sige, at dette er u-landspolitik, sådan som vi kender det, og at det må foregå på ganske samme måde som al anden u-landspolitik, nemlig ved at man over de midler, som er stillet til rådighed for u-landsbistanden, betaler det, som det royaltytav, der vil opstå, medfører. Man kan nemlig ellers risikere lige det stik modsatte af det, ændringen i konventionen tænker på. Der vil givetvis være forfattere, der vil sige: „Ja men det kan vi da ikke, vi kan da ikke forære vores royaltly bort; så må vi bruge vores copyright til at forhindre, at vore bøger udkommer i de lande, hvor man ikke respekterer den normale tilstand i Bernerkonventionen.“ Dermed har man opnået lige det modsatte af det, man ville.

Jeg håber altså meget, at ministeren her kan give tilsagn om at ville føre u-landspolitik på de litterære områder på ganske samme måde, som vi gør det på alle andre.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen): Må jeg begynde med at takke for den modtagelse, disse to lovforslag har fået.

Jeg skal gøre den bemærkning til fru Birte Weiss, at jeg selvfølgelig i det øjeblik, der er ønske derom, er klar til at give en

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

redegørelse for ophavsretsproblemerne efter fremlæggelsen af den nordiske ophavsretskommissionens betænkning.

Det væsentligste spørgsmål, der har været rejst af både fru Ellen Strange Petersen og hr. Per Dich og nu hr. Lembourn, er spørgsmålet om det urimelige i, at ophavsmændene skal yde u-landshjælp, som det ellers er staternes opgave at yde. Man vil gerne have et tilsagn om, at spørgsmålet om kompensation til ophavsmændene vis u-landshjælpen bliver taget op. Jeg var glad for, at hr. Lembourn bekræftede, at Dansk Forfatterforening har tiltrådt de særlige bestemmelser for udviklingslandene, oven i købet i den for forfatterne mere ugunstige udformning, som disse bestemmelser fik ved revisionskonferencen i Stockholm i 1967, som er afløst af de blidere regler, der blev vedtaget i Paris i 1971. Jeg kan godt se, at der kan godt være noget rimeligt i, at de ophavsmænd, som eventuelt rammes økonomisk af de nye regler, får en eller anden form for kompensation, f. eks. via en bevilling under u-landsbistanden. Det er spørgsmål, der har været drøftet internationalt, især inden for UNESCO, og der skulle ikke være noget i vejen for, at man under udvalgsbehandlingen tog spørgsmålet op til nærmere undersøgelse. Der er dog det at sige til det, at spørgsmålets praktisk-økonomiske betydning for danske ophavsmænd er af meget begrænset omfang. Det bliver nok i første række engelske, amerikanske og franske ophavsmænd, der rammes. Men både England, Frankrig og Vesttyskland vil ratificere de nye u-landsbestemmelser, og vi har ingen underretning om, at man i disse lande vil træffe særlige arrangementer, der kan give ophavsmændene kompensation. Men det skal ikke forhindre os i at være et godt eksempel. Når alt kommer til alt, tror jeg, at de regler, der er blevet udarbejdet i Paris, er resultatet af et nært samarbejde med forlæggerne og forfatterne internationale organisationer.

I øvrigt synes jeg, at en række af de ting, der er blevet nævnt — bl. a. det, fru Ellen Strange Petersen nævnte om „korte afsnit“ i forhold til „dagsbegivenhed“ — er spørgsmål, der egentlig egner sig bedst til udvalgsarbejdet.

Jeg skal kun gøre den bemærkning i forhold til tv-transmissioner fra det kgl. teater,

at det er lykkedes at få en forsøgsordning sat i gang, og på baggrund af den, vurderet både fra seeres og kunstnernes side, må vi se, om det er værd at fortsætte.

Det tror jeg er den rigtige måde. Forsøgsordningen er startet, lad nu den køre, og lad os så tage spørgsmålet op om, hvordan det skal fungere i fremtiden.

Hr. Johan Philipsen talte om den videre fremtid. Det gjorde hr. Bernhard Baunsgaard også, der håbede, at vi kunne komme i 1973-74 samlingen med et nyt forslag. Det håb deler jeg ganske, og jeg er også optimistisk. Men jeg har i min fremsættelsestale sagt, at vi venter betænkningen fra den nordiske ophavsretskommission, som er forudsætningen for, at vi kan udarbejde det nye forslag. I det øjeblik den foreligger, skal vi gennemarbejde det og fremsætte det hurtigst muligt, måske tage en redegørelse først, og så afhænger spørgsmålet om, hvor langt vi kommer, af den politiske vilje, der findes her i folketinget.

Jeg skal tilføje, at i spørgsmålet om § 25 har jeg givet et løfte, og jeg ser ikke nogen som helst grund til, at den klarhed, som jeg efterlyser i min fremsættelse, ikke kan komme til stede, så jeg kan komme med det hurtigst muligt.

Bernhard Baunsgaard: Jeg håber, at klarheden omkring § 25 vil foreligge så tidligt, at vi kan nå at få den med i denne lovrevisión. Det vil være rimeligt og, så vidt jeg kan skønne, også påkrævet.

Når jeg kommer herop igen, er det imidlertid for at sige et par ord om den forsøgsordning, som har været i gang med det kgl. teater. Det er rigtigt, at det er rimeligt at afvente forsøgsordningens afslutning. Der er truffet en fast aftale mellem Danmarks radio og det kgl. teater om det — omsider. Det er naturligvis min personlige opfattelse, jeg nu giver udtryk for, og man kan fra det kgl. teaters side påstå, at jeg nok er lidt farvet i min indstilling. Men nu har jeg selv sagt det, og så kan de i det kgl. teater ikke lave vrøvl over det: jeg har helt bestemt på fornemmelsen, at det var svært at få den forsøgsordning truffet med det kgl. teater, og jeg har lige så klart på fornemmelsen, at noget af det bedste, der er sendt fra det kgl. teater, har været ganske glimrende fjernsyns-udsendelser. Man tænke blot på, da

[Bernhard Baunsgaard.]

„Svejk i anden verdenskrig“ blev sendt. Jeg har sjældent oplevet så mange reaktioner fra folk, der fortalte, at de var blevet gjort opmærksom på af naboer, at nu skete der noget i fjernsynet, som de skulle ind og se. Vi havde for nylig en lignende udsendelse fra det kgl. teater, som efter min mening var særdeles fremragende, udsendelsen af balletten her ved juletid. Jeg synes, at begge de to udsendelser peger på, at når forsøgsordningen er overstået, bør det kgl. teater og — hvis man vil have det med — Danmarks radio indstille sig på, at et nært samarbejde mellem de to offentlige institutioner er nødvendigt.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen): Hr. Bernhard Baunsgaard sagde, at det „omsider“ kom. Det vil jeg ikke helt tage til mig, for det kom jo ret hurtigt, da vi endelig kom i gang med forhandlingerne og fik presset. Det er rigtigt, at det var vanskeligt ud fra forskellige synspunkter, først og fremmest kunstneriske og til dels økonomiske. Vi kom i gang med det.

Det, jeg synes er det interessante — jeg har nemlig glædet mig over de samme udsendelser, men også over at se „Mascarade“, der kom som jubilæumsforestilling — er, synes jeg nok, at det, man ikke ventede ville være godt, nemlig nærbillederne og den slags, egentlig var bedst, mens de meget store optrin ikke fungerede så godt, som man havde ventet på forhånd. Der er altså en række ting, som rent teknisk nu bliver prøvet igennem med disse udsendelser. Man må i øvrigt sige om „Nøddeknækkeren“, at den blev optaget på en anden måde end direkte, for den blev optaget med en særlig opstilling i teatret med publikum på en anden aften. Der er altså flere kombinationsmuligheder, dem prøver man nu igennem, og jeg mener bestemt, at det kgl. teater i den øjeblikkelige situation er meget villig til at gå ind i det samarbejde. Det, det drejer sig om, er nu at prøve tingene igennem og derefter finde den løsning, der er til gavn for såvel seere som kunstnere og publikum i det hele taget.

Formanden: Ved første behandling af et lovforslag drejer det sig om de principielle synspunkter.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard: Ja, og jeg skal derfor ikke sige noget til det sidste, skønt der nok kunne siges et og andet. Ministeren sagde, at jeg brugte udtrykket „omsider“. Ja men hermed sigtede jeg ikke til, at ministeren skulle have været langsom til at træffe en afgørelse eller ikke skulle have presset voldsomt på. Jeg tænkte alene på, at det havde været ønsket af mange længe.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om hjemmeværnet.

(Lovforslaget (nr. 115) findes i tillæg A. sp. 2435, fremsættelsen i tidenden sp. 1565).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Poul Nielson: Det foreliggende lovforslag har først og fremmest til formål at skabe det nødvendige lovgrundlag for en forenkling af den øverste centrale ledelse i hjemmeværnet. Det bygger i hovedsagen på resultatet af arbejdet i en arbejdsgruppe, som blev nedsat i 1970 af forsvarsministeriet.

Den nuværende tilstand inden for den øverste ledelse af hjemmeværnet er, at vi har tre hjemmeværnsinspektører og tre kvindelige korpschefer med hver sin selvstændige stab, som leder de respektive hjemmeværnsgrene. Hovedændringen ligger i, at den samlede ledelse fremover vil overgå til en nydannet hjemmeværnskommando med en fælles integreret hjemmeværnsstab. Derudover vil der blive oprettet et hjemmeværnsråd, som skal drøfte hovedlinjerne i hjemmeværnets virke, og endelig erstatter man i lovforslaget en række detaljbestemmel-